

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาโครงสร้างต้นทุนและรายได้และความพึงพอใจของผู้ใช้รถโดยสารขนาดเล็กประจำทางสายเชียงใหม่ – ฝาง มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ ประการแรก เพื่อศึกษาถึงต้นทุนและรายได้ในการประกอบการรถโดยสารขนาดเล็ก (สี่ล้อสี่ม) ประจำทางสายเชียงใหม่-ฝาง ประการที่สอง เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการรถโดยสารขนาดเล็ก (สี่ล้อสี่ม) ประจำทางสายเชียงใหม่-ฝาง ประการที่สาม เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้บริการรถโดยสารขนาดเล็ก (สี่ล้อสี่ม) ประจำทางสายเชียงใหม่-ฝาง และประการสุดท้าย เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของผู้ใช้บริการรถโดยสารขนาดเล็ก (สี่ล้อสี่ม) ประจำทางสายเชียงใหม่-ฝาง โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ประกอบการรถโดยสารขนาดเล็ก ประจำทางสายเชียงใหม่-ฝาง ทั้งหมดจำนวน 27 ราย และกลุ่มผู้ใช้บริการเดินทาง จำนวน 150 ราย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling) สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

6.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างผู้ประกอบการรถโดยสารขนาดเล็ก ประจำทางสายเชียงใหม่ – ฝาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุมากกว่า 50 ปี โดยกลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพสมรสทั้งหมด การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือน 20,001 – 30,000 บาท มีสมาชิกในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 3 – 4 คน เคยประกอบอาชีพรับจ้างมาก่อนก่อนที่จะประกอบอาชีพรถโดยสารขนาดเล็กนี้ และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรถโดยสารขนาดเล็ก ประจำทางสายเชียงใหม่ – ฝาง มาเป็นเวลานานมากกว่า 15 ปี อายุการใช้งานของรถยนต์อยู่ระหว่าง 6 – 10 ปี

การศึกษาด้านต้นทุนและรายได้ของรถโดยสารขนาดเล็ก ประจำทางสายเชียงใหม่ – ฝาง พบว่า ต้นทุนทั้งหมดของการประกอบการรถโดยสารขนาดเล็ก ประกอบด้วยต้นทุนในการลงทุน คือ ราคารถยนต์ ค่าสิทธิในการวิ่งรถ ค่าต่อเติมรถพร้อมประกอบการ ค่าป้ายทะเบียนรถยนต์ และค่าบำรุงแรกเข้า ซึ่งพบว่า ราคารถยนต์แรกเริ่มที่ผู้ประกอบการซื้อมา โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 400,000 บาทต่อคัน ค่าสิทธิในการวิ่งรถ ราคาประเมินโดยเฉลี่ยต่อคันประมาณ 300,000 บาท ค่าต่อเติมรถพร้อม

ประกอบการโดยเฉลี่ย 45,000 บาทต่อคัน ค่าป้ายทะเบียนรถโดยเฉลี่ย 2,000 บาทต่อคัน และค่าบำรุงแรกเข้าโดยเฉลี่ยประมาณ 50,000 บาทต่อคัน รวมเป็นต้นทุนในการลงทุนโดยเฉลี่ยทั้งหมด 797,000 บาทต่อคัน ในส่วนของต้นทุนในการดำเนินการ ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าคิวรายวัน วันละ 100 บาทต่อคัน เมื่อพิจารณาเป็นปีต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ 36,500 บาทต่อคัน ค่าบำรุงรายปี ปีละ 2,000 บาทต่อคัน ค่าภาษีรถยนต์ ผู้ประกอบการต้องเสียค่าภาษีรถยนต์รายปี โดยเฉลี่ย 1,100 บาทต่อคัน เงินเข้ากองทุน ผู้ประกอบการจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ โดยเฉลี่ยปีละ 8,400 บาทต่อคัน ค่าประกันภัยรถยนต์ ผู้ประกอบการจะต้องเสียค่าประกันภัยรถยนต์ โดยเฉลี่ยปีละ 828.18 บาทต่อคัน ค่าน้ำมันผู้ประกอบการจะต้องเสียค่าน้ำมัน โดยเฉลี่ยปีละ 317,732.5 บาทต่อคัน และค่าบำรุงรักษาไม่ว่าจะเป็นค่าน้ำมันเครื่อง น้ำมันแอร์ ไล่กรอง และอื่นๆ ผู้ประกอบการต้องเสียค่าใช้จ่ายส่วนนี้โดยเฉลี่ยปีละ 41,400 บาท รวมเป็นต้นทุนในการดำเนินงานที่ผู้ประกอบการรถโดยสารขนาดเล็กต้องเสียในแต่ละปี โดยเฉลี่ยทั้งหมด 407,960.68 บาทต่อคัน ด้านรายได้ พบว่าผู้ประกอบการจะได้รายได้จากค่าโดยสาร และรายได้จากค่าของฝาก โดยแบ่งเป็นรายได้จากค่าโดยสารเฉลี่ยเท่ากับ 23,175 บาทต่อเดือน และรายได้จากค่าของฝากเฉลี่ยเท่ากับ 28,325 บาทต่อเดือน รวมรายได้ทั้งหมดผู้ประกอบการจะได้รายได้เฉลี่ย 51,500 บาทต่อเดือน หรือ 618,000 บาทต่อปี สำหรับการเปรียบเทียบต้นทุนของรถโดยสารกับรายได้ พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อปีที่ผู้ประกอบการรถโดยสารได้รับ เมื่อนำไปหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ จะได้ว่าในแต่ละปีผู้ประกอบการรถโดยสารขนาดเล็ก ประจำทางสายเชียงใหม่ – ฝาง จะมีกำไรโดยเฉลี่ย 210,039.32 บาทต่อปีต่อคัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการรถโดยสารขนาดเล็ก ประจำทางสายเชียงใหม่ – ฝาง ยังสามารถที่จะประกอบธุรกิจรถโดยสารขนาดเล็กต่อไปได้ เนื่องจากยังได้กำไรมากกว่าต้นทุน นอกจากนี้ยังได้ศึกษาระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) และอัตราผลตอบแทนของการลงทุน ได้ผลการศึกษาดังนี้ อัตราผลตอบแทนการลงทุนเท่ากับ 26.35% และระยะเวลาคืนทุน เท่ากับ 3.8 ปี ดังนั้นธุรกิจนี้คุ้มค่าแก่การลงทุน

ปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการรถโดยสารขนาดเล็ก ประจำทางสายเชียงใหม่ – ฝาง พบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาราคาน้ำมัน โดยเฉพาะน้ำมันดีเซลซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญในการประกอบธุรกิจนี้ รongลงมาเป็นปัญหาค่าโดยสาร จำนวนผู้โดยสารที่ลดน้อยลง รวมถึงปัญหาการเพิ่มจำนวนเที่ยวรถของบริษัทยานยนต์นครเชียงใหม่ และปัญหารถป้ายดำที่มาแย่งของฝาก ซึ่งอย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการรถโดยสารขนาดเล็ก ประจำทางสายเชียงใหม่ – ฝาง ยังคงมีความต้องการในการประกอบอาชีพนี้ต่อไป

การศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บริการรถโดยสารขนาดเล็ก ประจำทางสายเชียงใหม่ – ฝาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการรถส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี มีสถานภาพโสด

ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพลูกจ้าง/พนักงานบริษัท มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือน 10,001 – 20,000 บาท มีสมาชิกในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 3 – 4 คน และส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ไม่ว่าจะเป็น อำเภอเมือง อำเภอเชียงดาว อำเภอไชยปราการ และอำเภอฝาง เป็นต้น

การศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการรถโดยสารขนาดเล็ก ประจำทางสายเชียงใหม่ – ฝาง พบว่า การมาใช้บริการของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการรถโดยสารขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการเดินทางกลับบ้าน โดยส่วนใหญ่มาใช้บริการคนเดียว เหตุผลที่เลือกใช้บริการรถโดยสารขนาดเล็ก เพราะประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง/ขนส่ง ความถี่ในการใช้บริการส่วนใหญ่ใช้บริการไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับความจำเป็น ส่วนใหญ่เสียค่าโดยสารอยู่ระหว่าง 80 – 99 บาท และส่วนใหญ่จุดหมายปลายทางในการเดินทางที่ผู้ใช้บริการชอบเดินทางไป คืออำเภอฝาง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้บริการรถโดยสารขนาดเล็ก ประจำทางสายเชียงใหม่ – ฝาง พบว่า ด้านที่ผู้ใช้บริการได้รับความพึงพอใจมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ยรวม 2.39) คือด้านอัตราค่าโดยสารและค่าของฝาก รองลงมาคือ ด้านพนักงานขับรถโดยสาร (คะแนนเฉลี่ยรวม 2.36) และ ด้านการให้บริการ (คะแนนเฉลี่ยรวม 2.34) ส่วนด้านสภาพรถผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจน้อยที่สุด (คะแนนเฉลี่ยรวม 2.15) แต่เมื่อมองในภาพรวมระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถโดยสารขนาดเล็ก ประจำทางสายเชียงใหม่ – ฝาง โดยรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางในทุกๆด้าน

ด้านปัญหาและอุปสรรคของผู้ใช้บริการรถโดยสารขนาดเล็ก ประจำทางสายเชียงใหม่ – ฝาง พบว่าด้านที่ผู้ใช้บริการเห็นว่ามีความปัญหาที่สุด คือ ด้านการให้บริการ (คะแนนเฉลี่ยรวม 1.43) โดยเฉพาะในส่วนของการรับผู้โดยสารมากเกินไป และการไปถึงจุดหมายไม่ตรงเวลารองลงมาคือ ด้านอัตราค่าโดยสาร (คะแนนเฉลี่ยรวม 1.34) และด้านสภาพรถโดยสาร (คะแนนเฉลี่ยรวม 1.25) ที่ผู้ใช้บริการเห็นว่ารถบางคันมีอายุการใช้งานมากเกินไป ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยในการใช้บริการของตัวผู้โดยสารเอง แต่เมื่อมองในภาพรวมระดับความปัญหาของผู้ใช้บริการรถโดยสารขนาดเล็ก ประจำทางสายเชียงใหม่ – ฝาง โดยรวมมีระดับของปัญหาอยู่ในเกณฑ์น้อยในทุกๆ ด้าน

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้ประกอบการรถโดยสารขนาดเล็ก ควรมีการจัดทำบัญชีรายรับในแต่ละวัน เพื่อที่จะได้ทราบถึงรายได้ที่แท้จริง
2. ผู้ประกอบการควรมีการประชุม ปรึกษาหารือกันเป็นประจำ เพื่อที่จะได้หาวิธีการรับ การแก้ไขปัญหาค่าได้ทันท่วงที เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น
3. ปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการรถโดยสารขนาดเล็ก ประจำทางสายเชียงใหม่ – ฝาง พบว่าควรได้รับการแก้ไขในเรื่องของปัญหาราคาน้ำมัน โดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมี มาตรการ นโยบายในการให้รถโดยสารได้เติมน้ำมันในราคาที่ถูกลง เพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินการของรถโดยสาร และจะทำให้รถโดยสารท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ยังคงอยู่ต่อไป
4. จากผลการศึกษา ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถโดยสารขนาดเล็ก ประจำทางสาย เชียงใหม่ – ฝาง พบว่า ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจน้อยที่สุดในเรื่องของการถึงจุดหมายตรงเวลา ซึ่ง ผู้ทำการศึกษาเห็นว่า ผู้ประกอบการควรมีการปรับปรุงในเรื่องนี้ โดยควรมีการกำหนดเวลาในการ ไปถึงที่หมายที่แน่นอน เพื่อที่ผู้บริการจะได้ทราบว่าจะไปถึงที่หมายเวลาทำใด และไม่เสียเวลา ในการเดินทางที่นานเกินไป ซึ่งจะทำให้ผู้บริการมีความพึงพอใจ นอกจากนี้ปัญหาการรับ ผู้โดยสารมากเกินไป ก็เป็นอีกเรื่องที่ผู้บริการมีความพึงพอใจน้อย ดังนั้น ผู้ประกอบการรถ โดยสารควรจะมีผู้โดยสารให้พอดีกับจำนวนที่นั่ง เพื่อให้ผู้บริการมีความสะดวกสบายในการ มาใช้บริการ จากที่กล่าวมาข้างต้นถ้าผู้ประกอบการรถโดยสารขนาดเล็กมีการปรับปรุงในส่วน บกพร่องนี้ ก็อาจจะส่งผลทำให้ผู้บริการกลับมาใช้บริการเพิ่มขึ้น และจะส่งผลดีต่อตัว ผู้ประกอบการรถโดยสารขนาดเล็ก ประจำทางสายเชียงใหม่ – ฝางนั่นเอง

6.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษาได้ทำการศึกษาโครงสร้างต้นทุน รายได้ และความพึง พอใจในการใช้บริการรถโดยสารขนาดเล็ก ประจำทางสายเชียงใหม่ – ฝาง โดยศึกษาเฉพาะรถ โดยสารขนาดเล็ก ซึ่งแท้จริงแล้วในเส้นทางไปอำเภอฝาง ยังมีรถให้บริการอีก 2 ประเภท คือ รถ ประจำทางหรือรถบัส และรถตู้ ถ้าผู้ใดสนใจจะนำไปศึกษาต่อจากที่ผู้ศึกษาได้ทำเอาไว้ โดย การศึกษากับรถอีก 2 ประเภท ก็จะเป็นประโยชน์ให้กลับผู้ประกอบการรถโดยสารท้องถิ่น ได้
2. ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ทำการศึกษา ได้ศึกษาเฉพาะต้นทุนและรายได้ในการประกอบการ รถโดยสารขนาดเล็ก เป็นการคำนวณแบบเบื้องต้น แต่ไม่ได้ทำการศึกษาค้นทุนและผลตอบแทน ถ้า ผู้ใดสนใจจะนำไปศึกษาต่อให้ละเอียดมากยิ่งขึ้น

3. ในด้านการเปรียบเทียบต้นทุนและรายได้ ต่อปี ของผู้ประกอบการโดยขนาดเล็ก ประจำทางสายเชียงใหม่ – ฝาง เพื่อหากำไรเบื้องต้น โดยเฉลี่ยนั้น พบว่า กำไรดังกล่าวไม่ได้หัก ต้นทุนในการลงทุนแรกเริ่ม ซึ่งถ้ามีผู้สนใจศึกษาต่อน่าจะศึกษาเพื่อให้ทราบถึงกำไรที่แท้จริงต่อไป

6.4 ข้อจำกัดในการศึกษา

1. เนื่องจากผู้ประกอบการ ไม่ได้ทำบัญชีรายได้ไว้อย่างแน่นอน ทำให้รายได้ที่นำมาคำนวณ นั้นเป็นรายได้ที่มาจากประมาณของผู้ประกอบการ
2. เนื่องจากการคำนวณเกี่ยวกับต้นทุนในการดำเนินการ มีค่าใช้จ่ายในบางส่วนที่มีความไม่แน่นอน โดยเฉพาะ ราคาน้ำมันที่มีความผันผวน ทำให้ผู้ศึกษาต้องใช้ราคาน้ำมันโดยเฉลี่ยในเดือน พฤษภาคม เป็นตัวแทนในการวิเคราะห์